

U Kraljevu vazduh često zagađen, a za praćenje kvaliteta elemenata životne sredine 0 dinara u budžetu za 2020 godinu !

Na sajtu grada Kraljeva , ponovo se , posle pauze od aprila do novembra , mogu videti rezultati merenja kvaliteta vazduha . Indekse kvaliteta vazduha saopštava Zavod za javno zdravlje i prema tom Izveštaju za period između 1 . i 29.novembra ove godine frakcija suspendovanih čestica PM10 iznad granične,tolerantne vrednosti od 50 $\mu\text{g}/\text{m}^3$, bilo je tokom četiri dana.11., 14. i 18 novembra izmerene su vrednosti neznatno iznad granične , tolerantne ,vrednosti ali je zato 27.novembra izmereno čak 113,95 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ ili više nego duplo iznad tolerantne vrednosti. Crnohumorno,ali istinito, to je, još uvek , tri puta manje nego , recimo 22.decembra 2018 godine kada je ista ustanova izmerila vrednosti frakcija suspendovanih čestica PM10 od čak 318,30 $\mu\text{g}/\text{m}^3$.

No decembar 2019 je tek počeo i izvesno je, da će imajući u vidu ključne zagađivače vazduha u Kraljevu, biti ako ne gori ono bar sličan prošlogodišnjem , kada su 24 dana merene suspendovane čestice PM10 iznad dozvoljenih vrednosti.

Ove ,crne ,slutnje ,nas podstiču da se pozabavimo istraživanjima da li je i šta lokalna vlast preduzela ili preduzima da , na jednoj strani ,informiše građane o kvalitetu vazduha i nekim metodama njihove (samo)zaštite i ,na drugoj strani pokrene set neophodnih multisektorskih aktivnosti iz svojih nadležnosti kojima bi se kreirale mere smanjivanja uzroka zagađenja vazduha u gradu.

A zagađivači vazduha su , u Kraljevu , raspoređeni ,sa nejednakim doprinosom zagađenju vazduha , u sektorima saobraćaja i tansporta , kolektivnog, daljinskog, grejanja i sektoru individualnih ložišta čiji je doprinos zagađenju vazduha ,rekli bi smo, najveći.

Pisali smo ,već , o pozitivnim primerima jačanja energetske efikasnosti zgrada nekoliko obrazovnih ustanova i zgrada za kolektivno stanovanje u Kraljevu, koje će zbog manje potrošnje energenata za grejanje doprineti i poboljšanju kvaliteta vazduha u gradu.

Zato ćemo se sada pozabaviti,

delimičnom , analizom nedavno izmenjenog Statuta grada Kraljeva kao njegovim osnovnim , najvažnijim pravnim aktom kojim se uređuju prava i dužnosti grada ,pa dakle i obaveze iz Zakona o zaštiti životne sredine, koji lokalne samouprave, u članu 4., tretira kao subjekte sistema zaštite životne sredine.

A grad Kraljevo kao subjekt sistema zaštite životne sredine je, u u članu 16 svog Stauta ,u osmoj alineji, definišući svoje nadležnosti u skladu sa Ustavom i zakonom ,naveo da se „stara o zaštiti životne sredine,zaštiti od elementarnih i drugih nepogoda i zaštiti kulturnih dobara od zanačaja za grad.“

I to bi ,sa pominjanjem zaštite životne sredine bilo to , jer u članu 26 tog istog Statuta gde se ,u 52 alineje, taksativno navode nadležnosti Skupštine grada ,kao najvišeg zakonodavnog organa lokalne samouprave,nema tremina „zaštita životne sredine“

Slično je i sa navođenjem nadležnosti Gradskog veća u članu 63.gde se ,među 29 alineja taksativno pobrojanih

nadležnosti ne spominje zaštita životne sredine.

Doduše, ima u ova dva pomenuta člana Statuta grada Kraljeva, dosta nadležnosti iz oblasti prostornog i urbanističkog planiranja, planiranja i izgradnje, koje Zakon o zaštiti životne sredine definiše kao preventivne mere u zaštiti životne sredine uz još neke. Zašto je, pitate se, potrebno uspostavljati tu korelaciju između Statuta jedne lokalne samouprave i stanja zagađenosti vazduha na ovaj način?

Pa zar vam se čini logičnim da će donosioci odluka u lokalnim samoupravama, „pretrgnuti“ da pokreću bilo kakve aktivnosti ako ih na to, čak ni formalno i direktno, ne obavezuje Statut grada?

Šta tek reći za one poslove državne uprave koje Republika poveri lokalnim samoupravama iz okvira svojih prava i nadležnosti? A tu spada i veliki broj poslova državne uprave iz sektora zaštite životne sredine!

I za sam kraj, kao potvrda ovakvog odnosa donosioca odluka u gradu Kraljevu prema životnoj sredini, i primer iz tek objavljenog Nacrta budžeta grada Kraljeva za 2020 godinu. Za Program 6.- Zaštita životne sredine planirano je 91.654.000 dinara ili 2,8 % od ukupnog budžeta što je 58.228.000 dinara manje od sredstava izdvojenih za ove namene rebalansom budžeta u septembru 2019 godine, 149.882.000 dinara ili 3,6% ukupnog budžeta.

A da stvar bude još čudnija za Programsku aktivnost praćenje kvaliteta elemenata životne sredine (i vazduha dakle) planirano je nevrovatnih 0 (NULA) dinara.

Naravno da Zavod za javno zdravlje neće meriti i saopštavati podatke o kvalitetu vazduha za džabe. To će se, kao i do sada, verovatno plaćati sa pozicije Opšte usluge lokalne zajednice za koju je, u 2020 godini, planirano čak 620.118.00 dinara ili

19,1% od ukupnog budžeta grada Kraljeva.

Još gore je ,predlogom budžeta grada Kraljeva za 2020 godinu ,tretiran budžetski program 17- Energetska efikasnost i obnovljivi izvori energije. Budžetom za 2019 , koji za ovaj program nije menjan rebalansom iz septembra 2019 predviđeno je 115.346.135 dinara ili 2,8% ukupnog budžeta ,dok je za 2020 planirano bezmalo šest puta manje sredstava, 22.946.135 dinara ili 0,7% od ukupnog budžeta.

Treba li ovim podacima bilo kakav komentar ? Čućemo ,nadajmo se, od odbornika Skupštine grada prilikom usvajanja budžeta grada Kraljeva za 2020 godinu.